REGULAMIN
VIII OGÓLNOPOLSKIEGO
KONKURSU RECYTATORSKIEGO

„W kręgu poezji i prozy lagrowej więźniarek obozu KL Ravensbrück"

„ Człowiek w niewoli staje się jak ptak, któremu połamano skrzydła.
Taki ptak najczęściej umiera."
Maria Rutkowska-Kurcyusz, nr obozowy 12062

Podstawę do ogłoszenia konkursu stanowi Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia kwietnia miesiącem pamięci o ofiarach niemieckiego nazistowskiego Obozu Koncentracyjnego KL Ravensbrück.

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia kwietnia miesiącem pamięci o ofiarach niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück (KL Ravensbrück) Senat Rzeczypospolitej Polskiej pragnie przypomnieć, że 30 kwietnia 2011 r. mija kolejna rocznica wyzwolenia przez Armię Czerwoną niemieckiego, nazistowskiego KL Ravensbrück. W czasie II wojny światowej w KL Ravensbrück osadzono 132 tysiące kobiet i dzieci, z których zginęły blisko 92 tysiące. Liczbę Polek szacuje się na około 40 tysięcy. W latach 1942—1944 w KL Ravensbrück przeprowadzano zbrodnicze doświadczenia medyczne na więźniarkach — w większości młodych Polkach. Operacjom poddano 86 więźniarek, w tym 74 Polki, przy czym większość z tych, które przeżyły, została kalekami. Szczególnie istotne jest podkreślenie tego, o czym zdaje się zapominać nie tylko polska, ale i międzynarodowa opinia publiczna: w KL Ravensbrück największą grupę etniczną stanowiły Polki i niemal wyłącznie na nich wykonywane były eksperymenty pseudomedyczne. Wyzwolenie KL Ravensbrück 30 kwietnia 1945 r. nie zakończyło cierpień. Niezmierzone cierpienia, jakim poddane było pokolenie Polaków żyjących w czasie II wojny światowej, nie mogą być zapominane. Młode pokolenie coraz mniej wie o tych strasznych czasach. Powinnością naszą jest upamiętnienie ofiar, znanych i nieznanych, i zapewnienie należnego im miejsca w historii, podkreślając ich patriotyzm, bohaterską walkę o zachowanie człowieczeństwa w skrajnie trudnych warunkach. Oddajemy hołd ofiarom zamęczonym w niemieckim, nazistowskim KL Ravensbrück oraz ocalałym, byłym więźniarkom obozu — Świadkom Historii. Dla upamiętnienia męczeństwa ofiar — kobiet i dzieci, Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza kwiecień miesiącem pamięci o ofiarach niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück.

Marszałek Senatu: B. Borusewicz

§ 1 Postanowienia ogólne

1. Organizatorem Konkursu jest Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Stowarzyszenie „Rodzina więźniarek niemieckiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück" oraz Miasto Ruda Śląska.
2. Organizatorów wspierają: Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych.
3. W realizację Konkursu są zaangażowani: Szkoła Podstawowa nr 24 im. Powstańców Śląskich w Rudzie Śląskiej, Ośrodek dla Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej.
4. Komitet Honorowy Konkursu:

   - dr Wanda Półtawska – była więźniarka KL Ravensbrück, autorka wielu książek w tym wspomnień „I boję się snów";

   - dr Karol Nawrocki – prezes Instytutu Pamięci Narodowej;

   - prof. Elżbieta Kuta – prezes Stowarzyszenia „Rodzina byłych więźniarek niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Ravensbrück";

   - Grażyna Dziedzic – prezydent Miasta Ruda Śląska;

   - Barbara Oratowska – zastępca dyrektora Muzeum Narodowego w Lublinie;

   - dr Andrzej Sikora – syn śp. więźniarki KL Ravensbrück Władysławy Sikorowej – harcerki z „Murów", były Poseł i Senator RP;

   - dr Elżbieta Seferowicz – córka śp. Marii Rutkowskiej-Kurcyusz, poetki obozowej, autorki wspomnień „Kamyki Dawida", internowana w stanie wojennym, była Poseł RP;

   - Hanna Nowakowska – polska przedstawicielka w Międzynarodowym Komitecie Ravensbrück, córka śp. Janiny Ciszewskiej oraz wnuczka Władysławy Buszkowskiej, byłych więźniarek Ravensbrück, Prezes Fundacja Na Rzecz Kobiet JA KOBIETA;

   - Michał Neumann – syn śp. Marii Hiszpańskiej-Neumann, byłej więźniarki KL Ravensbrück, artystki malarki;

   - Maria Lorens – pomysłodawca Konkursu, córka śp Katarzyny Matei, byłej więźniarki Ravensbrück, harcerki z konspiracyjnej drużyny „Mury".
5. Celem Konkursu jest:

   - popularyzacja twórczości poetek obozowych z Ravensbrück oraz prozy poobozowej na bazie wspomnień byłych więźniarek KL Ravensbrück;

   - zapoznanie z losami więźniarek, aby pamięć o ich martyrologii przetrwała w pamięci kolejnych pokoleń;

   - uczenie świadomego odbioru kultury;

   - zwrócenie uwagi na związek pomiędzy literaturą a życiem kraju i narodu;

   - propagowanie wśród młodego pokolenia postawy miłości do Ojczyzny;

   - kształtowanie wrażliwości na piękno poetyckiego języka oraz kulturę słowa;

   - promowanie utalentowanej młodzieży;

   - wymiana doświadczeń nauczycieli oraz uczniów z różnych regionów kraju.
6. Konkurs ma charakter ogólnopolski i jest skierowany do uczniów klas VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.
7. Uczestnikami Konkursu są recytatorzy indywidualni.
8. Nad przebiegiem Konkursu, oceną wystąpień konkursowych oraz wytypowaniem zwycięzców czuwa Komisja Konkursowa.

§ 2 Zasady udziału w konkursie

1. Udział w Konkursie jest dobrowolny i bezpłatny.
2. Warunkiem uczestnictwa w VIII Ogólnopolskim Konkursie Recytatorskim jest nadesłanie wypełnionej elektronicznie karty zgłoszenia (zał. 1) oraz przygotowanie przez każdego uczestnika jednego wiersza oraz jednego fragmentu prozy na bazie wspomnień więźniarek KL Ravensbrück.
3. Nadesłanie karty zgłoszenia na Konkurs jest równoznaczne z akceptacją Regulaminu.
4. Zgłoszenia do eliminacji wojewódzkich (zwanych dalej półfinałem) należy przesłać w terminie do 28 lutego 2022 r. do koordynatorów Konkursu we właściwych terytorialnie Oddziałowych Biurach Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej. Pełna lista koordynatorów Konkursu znajduje się na końcu Regulaminu oraz na stronie www.edukacja.ipn.gov.pl/edu/konkursy-i-projekty.
5. Łączny czas prezentacji utworów nie powinien przekraczać 5 minut.
6. Prezentacja utworów może być wzbogacona o muzykę, gest i ruch pod warunkiem, że służą one twórczej interpretacji tekstu.
7. Organizatorzy półfinałów nie pokrywają kosztów dojazdu na miejsce półfinału.

§ 3 Miejsce i termin prezentacji utworów

1. Półfinały Konkursu odbędą się w dniu 14, 15, 16, 17 lub 18 marca 2022 r.
2. Dokładny termin i miejsce półfinału Konkursu ustala właściwy koordynator z OBEN IPN.

§ 4 Gala Finałowa

1. Do Gali Finałowej zakwalifikuje się po dwóch zwycięzców (zwanych dalej finalistami) konkursów półfinałowych.
2. W przypadku, gdy do półfinału zgłosi się mniej niż 15 uczestników, komisja konkursowa może wybrać tylko jednego finalistę lub nie wskazać finalisty. W takiej sytuacji Organizator zastrzega sobie prawo zakwalifikowania dodatkowej liczby finalistów spośród uczestników konkursów półfinałowych w innych lokalizacjach, powyżej ilości wskazanej w ust. 1, w przypadku większej ilości wyróżniających się uczestników konkursu.
3. Koordynatorzy półfinałów zgłaszają finalistów kartą zgłoszenia (zał. 1 – w wersji elektronicznej) na adres: ewelina.malachowska@ipn.gov.pl w terminie do dnia 23 marca 2022 r.
4. Gala Finałowa odbędzie się 6 kwietnia 2022 r. o godz. 11.00 w Miejskim Centrum Kultury im. H. Bisty w Rudzie Śląskiej.
5. Finaliści wraz z opiekunami zobowiązani są do przyjazdu do Katowic nie później niż w dniu poprzedzającym Galę Finałową i wyjazdu z Katowic nie wcześniej niż w dniu następującym po Gali Finałowej.
6. Szczegółowy program pobytu na Gali Finałowej (w tym warsztatów dla finalistów) zostanie przekazany opiekunom drogą elektroniczną według adresu mailowego wpisanego na karcie zgłoszenia
7. Finalista wraz z opiekunem jest zobowiązany do uczestnictwa we wszystkich punktach programu przewidzianych przez Organizatora.
8. Organizator pokrywa koszt zakwaterowania, wyżywienia oraz przejazdów na miejscu.

9. Organizator nie pokrywa kosztów dojazdu do Katowic oraz ubezpieczenia.

§ 5 Komisja Konkursowa

1. Komisja Konkursowa jest powoływana przez Organizatorów eliminacji wojewódzkich do konkursów półfinałowych oraz przez Organizatorów Konkursu do Gali Finałowej.
2. Zadaniem Komisji jest wyłonienie laureatów Konkursu w drodze oceny wystąpień Uczestników, a także czuwanie nad prawidłowym przebiegiem Konkursu.
3. Przedmiotem oceny Komisji Konkursowej będzie zrozumienie tematu, interpretacja tekstów, kultura mowy, ogólny wyraz artystyczny oraz dobór utworów.
4. W skład Komisji Konkursowej wchodzą 3 osoby.
5. Decyzje Komisji Konkursowej są ostateczne i nie przysługuje od nich odwołanie.

§ 6 Nagrody i wyróżnienia

1. W Konkursie na każdym etapie zostaną przyznane nagrody i wyróżnienia dla laureatów.
2. Każdy uczestnik otrzyma dyplom zaświadczający o udziale w Konkursie.
3. Główną nagrodą dla każdego finalisty – uczestnika Gali Finałowej oraz jego opiekuna jest wyjazd do Niemiec – Miejsca Pamięci i Przestrogi KL Ravensbrück w dniach 22-25 kwietnia 2022 r.
4. Organizator pokrywa koszty wyjazdu z Warszawy do Niemiec oraz powrotu z Niemiec do Warszawy, zakwaterowania, wyżywienia i ubezpieczenia.
5. Organizator nie pokrywa kosztów dojazdu do Warszawy oraz ewentualnych kosztów badań wymaganych do przekroczenia granicy polsko-niemieckiej w związku z trwającą epidemią COVID-19 (testy antygenowe).
6. Finaliści oraz ich opiekunowie zobowiązani są do posiadania ważnych i aktualnych dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy polsko-niemieckiej, obowiązujących w dacie wyjazdu (Unijny Certyfikat COVID-19, negatywny wynik testu antygenowego i in.).
7. Szczegółowe informacje zostaną przekazane drogą mailową Opiekunom Finalistów zgodnie z kartą zgłoszenia.
8. Wszelka odpowiedzialność za Finalistę spoczywa na jego opiekunie.

§ 7 Prawa autorskie

1. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo publikowania i reprodukowania wystąpień konkursowych bez wypłacania honorariów autorskich.
2. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo bezpłatnego prezentowania i publikacji wystąpień konkursowych w celach promocyjnych w prasie, telewizji, na stronach internetowych oraz wydawnictwach drukowanych i elektronicznych informacyjno-promocyjnych Instytutu Pamięci Narodowej oraz Miasta Ruda Śląska.

§ 8 Postanowienia końcowe

1. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo przerwania, zmiany lub przedłużenia Konkursu, bez podania przyczyn.
2. Organizatorom przysługuje prawo unieważnienia Konkursu bez podawania przyczyny oraz prawo do niewyłaniania zwycięzcy.
3. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w Regulaminie.

4. Organizatorzy nie są zobowiązani do zwrotów kosztów wynikających z uczestniczenia w Konkursie.
5. Osoby, które nie spełnią któregokolwiek z wymogów określonych w niniejszym Regulaminie lub podadzą nieprawdziwe informacje, zostaną wyłączone z Konkursu.
6. Organizator realizuje obowiązek informacyjny, o którym mowa w art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia Dyrektywy 95/46/WE (Ogólne rozporządzenie o ochronie danych) z dnia 27 kwietnia 2016 r. poprzez zapoznanie uczestników Konkursu, ich rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli z klauzulami informacyjnymi sformułowanymi w Załączniku nr 2 do Regulaminu.

7. We wszelkich sprawach związanych z Konkursem można kontaktować się z:
- Ewelina Małachowska, OIPN Katowice, ewelina.malachowska@ipn.gov.pl, tel. 32 207 07 14

PROPONOWANE MATERIAŁY DO WYKORZYSTANIA:

1. D. Brzosko-Mędryk D, *Mury w Ravensbrück*, MAW 1979
2. G. Chrostowska, *Jakby minęło już wszystko,* oprac. A. L. Gzella, Lublin 2002. (wybór poezji i biografia poetki)
3. *Grażyna Chrostowska. Wiersze*, w opracowaniu Barbary Oratowskiej i Jarosława Cymermana, Muzeum Lubelskie w Lublinie, Lublin 2017.
4. *Hitlerowskie więzienie na Zamku w Lublinie 1939–1944*, red. Z. Mańkowski, Lublin 1988
5. W. Kiedrzyńska, *Ravensbrück – kobiecy obóz koncentracyjny*, Warszawa 1965
6. W. Kiedrzyńska, I. Pannenkowa, E. Sulińska, *Ravensbrück. Wiersze obozowe. Wciąż stoję w ogniu*, Warszawa 1961
7. Z. Leszczyńska, J. Kiełboń, *Grypsy z Zamku Lubelskiego 1939–1944*, Lublin 1991
8. W. Półtawska, *I boję się snów*, *Stare rachunki*, *Rekolekcje beskidzkie*.
9. K. Lanckorońska, *Wspomnienia wojenne*, Znak 2001
10. K. Smoleń, *„Aby świat się dowiedział..." Nielegalne dokumenty z obozów Ravensbrück*, Oświęcim 1980
11. U. Wińska, *Zwyciężyły wartości. Wspomnienia z Ravensbrück*, Gdańsk 1985
12. U. Wińska, *Więzi. Losy więźniarek z Ravensbrück*, Gdańsk 1992
13. M. Rutkowska-Kurcyusz, *Kamyki Dawida*, Katowice 2005
14. A. Lundholm, *Wrota piekieł*, Warszawa 2014
15. W. Dobaczewska, *Kobiety z Ravensbrück*, Warszawa-Kraków 2020
16. *Mury. Harcerska Konspiracyjna Drużyna w Ravensbrück. Wspomnienia*, red. Naukowa A. Szefer, Katowice 1986
17. A. Kwiatkowska-Bieda, *Harcerki z Ravensbrück,* Warszawa 2021
18. *Ponad ludzką miarę. Wspomnienia operowanych z Ravensbrück*, red. H. Klimek, Warszawa 1972
19. http://fundacjawiarus.pl/fundacja/16-wiadomosci/84-komunikat-2 – wiersze obozowe
20. Inne opracowania dotyczące tematyki konkursu.

ORGANIZATORZY ELIMINACJI WOJEWÓDZKICH:

- OIPN Białystok – Patrycja Leszczyńska – patrycja.leszczynska@ipn.gov.pl, tel. (85) 664 57 71
- OIPN Gdańsk – Aleksandra Szwarc – aleksandra.szwarc@ipn.gov.pl, tel. (58) 668 49 01
- OIPN Katowice – Ewelina Małachowska – ewelina.malachowska@ipn.gov.pl, tel. (32) 207 07 14
- OIPN Kraków – Roksana Szczypta-Szczęch, roksana.szczech@ipn.gov.pl, tel. (12) 211 70 23
- OIPN Lublin – Katarzyna Syska, katarzyna.syska@ipn.gov.pl, tel. (81) 536 34 80
- OIPN Łódź - Magdalena Zapolska-Downar – magdalena.zapolska-downar@ipn.gov.pl tel. (42) 201 46 64
- OIPN Poznań – Izabella Kopczyńska – izabella.kopczynska@ipn.gov.pl, tel. 61 835 69 54
- OIPN Rzeszów – Katarzyna Hudzicka-Chochorowska – katarzyna.hudzicka-chochorowska@ipn.gov.pl, tel. (17) 860 60 60
- OIPN Szczecin – dr Sebastian Kaniewski, sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl, tel. (91) 312 94 33
- OIPN Warszawa – Edyta Gula, edyta.gula@ipn.gov.pl, tel. (22) 860 70 47
- OIPN Wrocław – Marek Gadowicz, marek.gadowicz@ipn.gov.pl, tel. (71) 326 97 39
- Delegatura w Bydgoszczy – Joanna Krzemień-Wiejak, joanna.krzemien@ipn.gov.pl, tel. (52) 321 55 27
- Delegatura w Kielcach – Edyta Krężołek – edyta.krezolek@ipn.gov.pl, tel. 696 826 381 wew. 101
- Delegatura w Olsztynie – Wioleta Wróbel – wioleta.wrobel@ipn.gov.pl, tel. (89) 521 48 08

Dyrektor Oddziału
Instytutu Pamięci Narodowej
w Katowicach
dr Andrzej Szwajder